

Amanita virosa

Smailiakėpurė musmirė

Amanita virosa

Visas grybas yra baltos spalvos (kepurėlė, kotas, lakšteliai ir grybiena). Kotą juosia sijonėlis, bet jis gali būti nukritęs. Apatinė koto dalis apgaubta apvalkalu (plėvele). Dažnai miške sutinkamas grybas.

Amanita phalloides

Žalsvoji musmirė

Amanita phalloides

Kepurėlės spalva gali būti žalsva, rusva arba gelsva. Lakšteliai ir kotas balti. Kotą juosia sijonėlis, bet jis gali būti nukritęs. Apatinė koto dalis apgaubta apvalkalu (plėvele). Grybas sutinkamas retai.

Galerina marginata

Eglinė kūgiabudė

Galerina marginata

Kepurėlė ir lakšteliai yra gelsvai rusvi. Koto spalva gali būti pilkų ar rudų atspalvių. Grybai nedideli, paprastai auga grupelėmis ant medžių kamienų ar kelmų. Dažnai sutinkamas grybas.

Cortinarius rubellus

Rausvasis nuosėdis

Cortinarius rubellus

Visas grybas yra rausvai rudos spalvos (kepurėlė, lakšteliai, kotas ir grybiena). Dažnai miške sutinkamas grybas. Auga tose pačiose vietose kaip rudosios voveraitės.

Cortinarius orellanus

Nuodingasis nuosėdis

Cortinarius orellanus

Panašus į rausvajį nuosėdį, tik su iškilia kepurėle. Retai sutinkamas grybas, augantis lapuočių miškuose.

Pavojus supainioti

Rausvasis nuosėdis ir rudosios voveraitės

(*Craterellus tubaeformis*) skiriasi savo išvaizda, bet auga tose pačiose vietose. Grybaujant galima nusipjauti rausvajį nuosėdį kaip pavyzdį, kad nesupainiotumėte su rudosiomis voveraitėmis.

Cortinarius rubellus ir *Craterellus tubaeformis*

Apsinuodijimas

Net ir labai nedidelis kiekis šių trijų rūšių grybų gali sukelti sunkų apsinuodijimą. Po mažiausiai 6 valandų pasireiškia stiprus, vandeningas viduriavimas, pilvo skausmai ir vėmimas. Per 2–3 dienas dėl kepenų pažeidimų kyla didelė grėsmė gyvybei.

Jei įtariate suvalgę šių grybų, susisiekite su Apsinuodijimų informacijos biuru dėl konsultacijos ir tolesnio gydymo.

Apsinuodijimas

Net ir labai nedidelis kiekis rausvųjų ar nuodingųjų nuosėdžių turi užtektinai nuodingųjų medžiagų, kad sukeltų sunkius inkstų pažeidimus. Po mažiausiai 36 valandų pasireiškia pirmieji apsinuodijimo simptomai: pykinimas, pilvo skausmai, bendras silpnumas, padidėjęs ar sumažėjęs šlapimo kiekis. Per 3–6 dienas padidėja rizika, kad apsinuodijimas išsivystys į sunkų inkstų nepakankamumą. Jei įtariate suvalgę šių grybų, susisiekite su Apsinuodijimų informacijos biuru dėl konsultacijos ir tolesnio gydymo.

Paprastoji musmirė, kilnioji musmirė ir margoji musmirė

Amanita muscaria var. *muscaria* / var. *regalis* / *pantherina*

Grybai turi baltus lakštelius ir kotą su sijonėliu. Koto apačia apvali. Kepurėlė raudonos arba rusvos spalvos su baltais taškeliais.

Apsinuodijimas

Šių trijų rūšių musmirės turi nuodingųjų medžiagų, veikiančių nervų sistemą. Suvalgius šių grybų, simptomai paprastai pasireiškia per ½–3 valandas. Nedidelis suvalgytas kiekis gali sukelti dezorientaciją, galvos svaigimą, raumenų traukulius ir virškinimo sutrikimus. Sunkus apsinuodijimas yra retas, bet didesni suvartoti kiekiai gali sukelti sunkius simptomus ir prireikia gydymo ligoninėje.

Pilkoji meškutė

Paxillus involutus

Grybas turi rudą kepurėlę su rautytu kraštu, rudą kotą ir nuo paspaudimo patamsėjančius lakštelius. Pilkoji meškutė yra labai dažnai sutinkamas grybas.

Apsinuodijimas

Pilkoji meškutė turi įvairių nuodingųjų medžiagų, sukeliančių įvairius simptomus. Suvalgius karščiu neapdorotų grybų po ½–3 valandų gali pasireikšti vėmimas, viduriavimas ir pilvo skausmai. Kelis kartus pavartojus karščiu apdorotų grybų, galimas sunkus apsinuodijimas, sukeltas kraujo ląstelių ir inkstų pažeidimus.

Juosvažvynis raudonviršis

Leccinum versipelle

Šis baravykinių šeimos grybas turi rausvai rudą kepurėlę ir juodus žvynelius ant balto koto. Nupjovus grybiena patamsėja. Grybas paplitęs visoje šalyje.

Apsinuodijimas

Juosvažvynis raudonviršis yra valgomas grybas, jei apdorojamas karščiu mažiausiai 15 minučių. Tinkamai neapdorotas juosvažvynis raudonviršis yra daugiausiai virškinimo sutrikimų sukkeliantis grybas Norvegijoje. Suvartojus šio grybo jau po kelių valandų pasireiškia pykinimas, vėmimas, viduriavimas ir pilvo skausmai. Simptomai paprastai praeina per 1–2 paras. Suvartojus didesnę kiekį virškinimo sutrikimai gali būti labai sunkūs ir prireikia gydymo ligoninėje.

Nuotraukos: Per Marstad

Nuodingi grybai Norvegijoje

Miške galime rasti valgomų, nevalgomų ir nuodingų grybų. Kai kuriuos Norvegijoje augančius itin nuodingus grybus nesunku supainioti su valgomais grybais kitose šalyse. Jei įtariate apsinuodijimą, susisiekite su Apsinuodijimų informacijos biuru.

Patarimai grybautojams:

- Rinkite ir valgykite tik tuos grybus, dėl kurių esate visiškai tikri
- Niekada neragaukite nepažįstamų grybų! Net ir nuodingas grybas gali būti švelnaus skonio.
- Naudokitės naujausia literatūra apie grybus
- Išmeskite visus kirmėlėtus ar supuvusius grybus

Apsinuodijimų informacijos biuras

Tel.: 22 59 13 00 (visą parą)

www.giftinfo.no

Brošiūrą parengė Apsinuodijimų informacijos biuras ((www.giftinfo.no)). Brošiūrą su daugiau informacijos norvegų kalba galite atsisiųsti iš mūsų interneto svetainės. Norvegijos grybų ir naudingųjų augalų asociacija (www.soppognyttevekster.no) organizuoja grybų pažinimo kursus.